

**Центральна міська публічна
бібліотека ім. М. Горького**

**Організаційно-методичний
відділ**

**Координація та кооперування
діяльності з партнерами та друзями
бібліотеки ім. М. Світлова**

(ДОСВІД РОБОТИ)

Краматорськ, 2015

Соціальне партнерство – перспективний шлях заради подальшого розвитку системи соціального обслуговування, який дозволяє оперативно та якісно задовольняти інформаційні та культурні потреби громади. У бібліотечній сфері соціально-партнерські відносини розвиваються як на внутрішньому, так і на зовнішньому рівні. Сьогодні - це взаємодія бібліотек з усіма суб'єктами суспільства: користувачами, органами влади, громадськими організаціями, бізнес-структурами, видавництвами, іншими бібліотеками, а також з вітчизняними та закордонними благодійними фондами.

Досвіду соціального партнерства бібліотеки-філії №8 ім. М. Светлова присвячена стаття, що розкриває механізми розширення взаємодії закладу культури з соціокомунікаційними структурами суспільства.

: Укладач: Безсмертна О.В. – завідувачка ОМВ
ЦМПБ ім. М. Горького

Нинішні соціально-економічні умови ставлять перед бібліотекою актуальні завдання – визначення нових соціальних орієнтирів і належного місця у системі забезпечення і максимального задоволення інформаційних, освітніх, культурних запитів і потреб користувачів, зміни характеру взаємовідносин з ними, зміцнення зв'язків з громадою, забезпечення підвищення якості своєї діяльності.

Цьому сприяє соціальне партнерство, яке історично ґрунтується на традиційній взаємодії бібліотек з іншими установами й закладами для проведення спільних заходів.

В залежності від цілей та напрямків соціальне партнерство класифікують за такими видами:

- взаємодія з органами влади;
- партнерство у сфері освіти (управління, відділи освіти, дошкільні, загальноосвітні установи, ВНЗи);
- партнерство із закладами культури (будинки культури, музичні школи, музеї, театри);
- партнерство з інформаційними організаціями (книжкові видавництва, книготоргові організації, дизайнерські рекламні фірми, дистриб'ютори книжкової продукції, ЗМІ);
- партнерство з громадськими організаціями (політичні партії, творчі спілки, об'єднання, молодіжні, екологічні організації);
- економічне партнерство (підприємства, бізнес-структури, приватні підприємці, торговельні організації, структури агропромислового комплексу);
- професійне партнерство (між бібліотеками – публічними, спеціальними).

З метою підвищення ефективності своєї роботи бібліотека ім. М. Светлова плідно співпрацює з органами місцевого самоврядування - Ясногірською селищною радою, ЗОШ № 30, ЗОШ № 21, клубом «Зоря», дитячим навчальним закладом № 15 «Веснянка».

Завдання бібліотеки – оперативно сповіщати представників місцевої влади про нові видання, що надійшли до фондів бібліотеки, зміни та доповнення до нормативних документів. Інформація надається за темами “Актуально. Пізнавально. Офіційно”, “Офіційна інформація з перших уст”, “Нове у формах та методах управлінської діяльності”, “Новини управління”.

До уваги мешканців селища на інформаційному стенді розміщена інформація про роботу Краматорської міської і Ясногірської селищної рад, години прийому депутатів.

На тематичній полиці «На допомогу громаді» представлені матеріали рішень сесій депутатів IV скликання Ясногірської селищної ради, які регулярно надаються на розгляд громади. По цим матеріалам проводяться роз’яснення для мешканців селища.

Складено конвалюти «На допомогу громаді», «Наш депутат Олександр Гончаренко», «Інформація на кожен день» (можна отримати інформацію по переселенцям), «Експрес інформація Ясногірської селищної ради».

Протягом кількох років в бібліотеці діє скринька пропозицій голові Ясногірської селищної ради. Деякі пропозиції зі скриньки сприяли соціальному розвитку селища:

- встановлено банкомат Приватбанку
- в магазинах встановлено термінали
- відкрито овочевий магазин
- відновлено роботу аптеки та інше

В 2013 році бібліотека ім. М. Светлова провела опитування мешканців селища Ясногірка «Як Ви оцінюєте роботу Ясногірської селищної ради». В опитуванні взяло участь 26 респондентів. Роботу Ясногірської селищної Ради оцінили таким чином: 38,0 % - задовільно, по 31,0 % - відмінно та добре. Пропозиції щодо роботи Ясногірської селищної Ради носять економічний характер:

- перенести аптеку до амбулаторії - 5 (19,2 %)
- відремонтувати селищні дороги - 6 (23,1 %)
- вчасно вивозити сміття - 5 (19,2 %)
- подовжити рух автобусів - 7 (27 %)
- відремонтувати селищну бібліотеку - 4 (15,4 %)
- збудувати спорт. майданчики для молоді - 2 (7,8 %)
- більше приділяти увагу окремим соціально незахищеним мешканцям
- переглянути роботу паспортного столу селищної ради

Результати опитування були передані до Ясногірської селищної ради.

В рамках реалізації в м. Краматорську соціальних ініціатив Президента України, а саме, з розвитку та ефективної діяльності органів місцевого самоврядування, відвідувачі бібліотеки ім. М. Светлова взяли участь в онлайн опитуванні на сайті ЦМПБ ім. М. Горького «Як Ви оцінюєте роботу свого депутата?»

Позитивно те, що жителі селища Ясногірка знають і прізвище депутата, і про його роботу. Змогли вказати конкретні справи : часткові ремонти ЗОШ № 21, 30, ремонт клубу «Зоря», фінансування церкви; стипендії для кращих учнів школи № 21; адресна матеріальна допомога мешканцям с. Ясногірка, допомога самотнім пенсіонерам, багатодітним сім'ям, фінансова підтримка бібліотеки і т.д.

Щорічно на одному із засідань виконавчого комітету Ясногірської селищної ради розглядається робота бібліотеки-філії №8. З боку Ясногірської селищної ради та депутатів Краматорської міської ради бібліотека ім. М. Светлова завжди отримує взаємопорозуміння та підтримку. Разом вирішуються господарчі питання:

2007 рік – директор “ЕМСС”, депутат Єфімов М. В. сприяв проведенню водопостачання в бібліотеку

2008 рік - Ясногірська селищна рада склала кошторис на капітальний ремонт.

2010 рік – ремонт шиферної кровлі бібліотеки занесено до соціального контракту розвитку селища Ясногірка.

2011 рік - було виконано пункт соціального контракту стосовно бібліотеки. Завдяки депутату Краматорської міської ради Гончаренко А. В., директору фонду «Місто» Шевченко А. П., голові Ясногірської селищної ради Мірошніченко Г. В. відбулася заміна покрівлі даху бібліотеки, зроблена відмостка навкруги будівлі. На ці роботи було використано 41341 гривень.

Голова Ясногірської селищної ради Мірошніченко Г. В. та секретар виконкому Федоренко І. П. приймають активну участь в заходах бібліотеки в якості журі, спонсорів. Вони є активними учасниками жіночого клубу “Дозвілля”.

Зробити бібліотеку по-справжньому сучасною, здатною функціонувати в складних економічних умовах покликані комп'ютерні технології й Інтернет.

Відвідувачі бібліотеки в опитуваннях, анкетах, вивченнях давно висловлювали бажання користуватися наряді із книгами електронними носіями інформації, Інтернет. Але на жаль із-за недостатнього фінансування це було неможливо. Бібліотечні працівники та представники громади звернулися до Ясногірської селищної ради до депутата міської ради, директора «ЕМСС» Єфімова М. В. із проханням подарувати бібліотеці комп'ютер. І о чудо! До нас прийшла удача! У червні 2008 року одержано радісну новину. Благодійний фонд «Місто» подарував нашій бібліотеці комп'ютер і принтер на загальну суму 3894 грн. Таке придбання стало початком ери комп'ютеризації в селищі.

В бібліотеці ім. М. Светлова в одній із перших бібліотек міста відкрився Інтернет-центр. Іде стрімке зростання кількості інформації. У зв'язку із цим підсилюється роль бібліотеки, що вчить оперативно знаходити інформацію, оцінювати її й використати у своїх інтересах. Мешканці Ясногірки одні з перших отримали вільний доступ до світових інформаційних ресурсів через комп'ютерну мережу Інтернет. На основі нових інформаційних технологій у бібліотеки з'явилася можливість надання читачам широкого спектра послуг: швидкісний доступ в Інтернет, друкування документів, запис інформації на диски, пошук документів, консультації по роботі з персональним комп'ютером, проведення масових заходів з використанням електронних носіїв інформації. Інтернет-центр бібліотеки ім. М. Светлова став центром дозвілля та спілкування громади.

В червні 2011 року в Інтернет центрі бібліотеки було відкрито пункт доступу громадян до офіційної інформації. Для інформування Ясногірської селищної ради створили «Віртуальний інформ-кейс» за матеріалами ПДГ. І зараз селищна рада отримує через електронну пошту інформацію за темою «Офіційна інформація з перших уст».

Йшов час. Збільшувались запити на Інтернет ресурси. Бібліотечні працівники замислилися над розширенням кількості Інтернет місць. Для

цього потрібні кошти, яких у бібліотеки не було. В вересні 2012 року бібліотека ім. М. Светлова звернулася до депутата міської ради по округу № 5 Гончаренка А. В. з проханням спонсорської допомоги. 2013 рік став успішний для бібліотекарів та користувачів. На передодні Нового року в подарунок отримано 2 комп'ютери та кольоровий багатофункціональний пристрій. В грудні 2013 року перші читачі завітали до оновленого Інтернет-центру. Перед користувачами відкрились нові можливості:

- сканування
- кольоровий друк
- проведення масових заходів у комфортніших умовах

Співпраця бібліотеки ім. М. Светлова з Ясногірською селищною радою позитивно впливає на розвиток громади.

Книгозбірня дбає про розширення партнерських відносин і у сфері освіти. Зокрема, з усіма учбовими закладами селища укладено договори на інформаційно-бібліографічне

обслуговування, про спільну творчу діяльність та інші. Протягом багатьох років бібліотека ім. М. Светлова творчо співпрацює з ЗОШ № 30, 21. Педагогічні колективи отримують інформацію за темою «Від творчого вчителя до творчого

учня». Найближче до бібліотеки знаходиться ЗОШ № 30. Саме з цим закладом проводиться змістовна робота. Учні приймають активну участь різноманітних заходах: презентація книги «Світ слова», усний журнал «Люби і знай свій рідний край», поле чудес «Знайомтесь: книги – ювіляри», турнір краєзнавців «Ми знаємо все про край, де

ми живемо», конкурс читців “Шевченкове слово в віках не старіє”, година спілкування “Україна - єдина країна” та інші. Гостями на заходах є відомі люди Краматорська: поети А. Шталь, С. Шишкін, фотохудожники Б. Фоменко, О. Єпішина та інші.

Відомо, що юна особистість набуває знань, досвіду не лише за умов систематичного навчання, а й у процесі спілкування, відпочинку, розважально-ігрової діяльності. Тобто, дозвілля є сферою соціалізації особистості. Важливо, щоб дозвілля для дітей було змістовним, корисним, сферою самореалізації та розкриття творчого потенціалу дитини. Саме

з такою метою в 2012 році для учнів 2 - Б класу ЗОШ № 30 було відкрито гурток «Всезнайки». Девіз гуртка: «Читати - це здорово! Читати – це круто!». Заняття різноманітні: уроки народознавства “Зима йде свята веде”, «Буде в мене писанка — про Україну пісенька», майстер клас “Збережемо книгу!” (виготовлення закладок), мистецька година «Творці прекрасно і величного», година доброти «Хай оживає істини стара: Людина починається з добра», хвилинка цікавих повідомлень «Про що не розповів підручник», година поезії «Українська мова давня й молода, світить рідне слово, як жива вода!», пізнавальна подорож «В лабіринтах пригод і загадок» та інші.

З метою навчання спілкування з природою, виховання дбайливого ставлення до неї, в бібліотеці в 2012 році створено гурток «Всесвіт» для учнів 3-Б класу ЗОШ № 30. Девіз гуртка: «Любіть тваринку і травинку, і сонце завтрашнього дня». Форми роботи

гуртка: акція «Збережемо первоцвіти», година повідомлень «Чарівна країна первоцвітів», екологічна операція «Встанови годівничку», етична бесіда «Вчися жаліти і берегти», зоряна година «Незвичайні пригоди чарівниці природи», екологічна година «У добрі справи ти вклади прекрасні прояви душі», заочна подорож «Зустріч на лісовій галявині», екологічний круїз «Люби свій край, всю душу солов'їну і серця жар йому віддай», морський бій «Вісті з царства тварин», година екологічної працьовитості «Наведемо порядок на планеті», майстер - клас «Союз природи і дітей» та інші.

Позитивно

проводити дозвілля
вміють діти у бібліотеці.
Для них бібліотека
пропонує новинки
літератури, вільний
доступ до мережі
Інтернет, а ще
різноманітні конкурси,
ігри, розваги, які ваблять

дітей чи не щодня. На ігровому майданчику читального залу можна зіграти у шахи, шашки, лото, скласти пазли. Активними учасниками всіх розважальних заходів стали діти літнього шкільного табору «Сонячна країна», організований в ЗОШ № 30. Діти прийняли участь у заходах: турнір «Країна солодошів», літературна гра «Хай добром дивує нас світ казковий повсякчас», година потіхи «Девіз для туриста: У радості жись!»), вікторина «Упіймай

казку», подорож
«Приховані дива
глибин» тощо.

Раз на тиждень до читального залу та Інтернет центру приходить група

продовженого дня початкових класів. Діти приймають участь в різних заходах, отримують ази комп'ютерної грамотності. Бібліотечні працівники відвідують загальношкільні заходи: година інформації «Чорнобиль - найстрашніша катастрофа» та інші. Бібліотекарів запрошують на свято випускників початкової школи, де кращі читачі бібліотеки ім. М. Светлова отримують грамоти, подарунки.

Кожен рік учні 6 – 7 класів ЗОШ №21 приймають активну участь у Всеукраїнському конкурсі дитячого читання. Учень 7 класу ЗОШ №21 Касаткін

Павло став переможцем на міському рівні у конкурсі “Книгоманія – 2014”. Кращих читачів бібліотека відмічає грамотами та дипломами на загально – шкільній лінійці.

Тісна співпраця єднає бібліотеку з ЗОШ №21. Сьомий рік діє кур’єрська служба «Бібліосервіс». Два рази на місяць відбувається відвідування школи. Учні та педагогічний колектив не тільки мають змогу користуватися друкованою інформацією, а здійснювати віртуальні подорожі, переглядати презентації, уривки кінофільмів, мультфільми та інші електронні джерела.

Ознайомлюючи колектив з новинками літератури, надаючи індивідуальні консультації щодо вибору потрібної книги, фахівці філії стали для них справжніми порадниками і друзями. Кур’єрська служба «Бібліосервіс» - це безліч заходів для

дітей: урок мужності «Афганістан - ти біль моєї душі», літературні розваги «Ти відкриваєш книгу», бесіда-застереження «СНІД – хвороба сучасності» та інші. Учні ЗОШ №21 також відвідують заходи в бібліотеці: бібліотечний урок «Запрошення до Читалії», поле чудес «Талант, відданий дітям», свято «Дитинство – це гомін веселий усюди» тощо. В 2014 році бібліотечні працівники здійснили 15 виходів. Обслуговано 361 читачів. Відвідування складають 529, книговидача - 2839 екземплярів.

Кур'єрською службою охоплені майже всі класи. Для них були підготовлені і проведені: вікторина «Чарівний ланцюжок цікавих казок» (1-А кл.), конкурс «Книгоманія – 2014» 6 - 8 класи, зоряна година «Рідна мова, ти ніжний цвіт» (3-А кл.), бібліотечний урок «Читай! Учись! Бався!» (3-Б кл.).

Використовуючи досвід Сакської ЦБС в квітні 2014 «Бібліодесант» бібліотеки ім. М. Светлова висадився на території освітнього закладу ЗОШ № 21. Це була зустріч з дітьми та викладачами.

Першою зупинкою став 4-Б клас. Для них було проведено годину розваг «Хай щастю дитини не буде кінця». Діти демонстрували свою ерудицію, взяли участь в вікторинах, конкурсах, змагалися в іграх, де проявили не аби яку спритність та кмітливість, декламували вірші і одержували велике задоволення від такої цікавої розваги. Розважальна зустріч подарувала дітям радість свята, радість спілкування і радість зустрічі з бібліотекою.

Друга зупинка: 3-Б клас. На бібліотечному уроці «Про все цікаве на планеті читай в журналі та газеті» познайомились із періодичними

виданнями, які за останній рік надходили до бібліотеки. Бібліотекарі детально ознайомили дітей з кожним журналом та газетою. Адже, читаючи журнали і газети, можна дізнатися про всі цікаві події, періодика відкриває скарби знань, умінь, доброти, радості.

Наступна зупинка: 1-А клас. Година повідомлень «Світ цікавих професій» ознайомив з різноманітним світом професій. Учні 1 – Б класу на бібліотечному уроці «Читай місто і зустріч в ньому» здійснили віртуальну подорож по бібліотеці ім. М. Светлова. Ознайомилися з книжковим різнобарв'ям, правилами користування бібліотекою, книгою, та послугами.

Останньою зупинкою став 9 клас. Підлітки здійснили віртуальну подорож «Куди піти вчитися». Бібліотекарі звернули увагу на таке важливе проблемне питання, як вибір професії. Правильний вибір професії - важливий крок у житті. «Бібліодесант» всюди був зустрінутий тепло. Мета цього заходу - нагадати про те, що в селищі, саме для них - дітей і дорослих, працює наша бібліотека; привернути увагу до цікавих книг і журналів бібліотеки; інформування про бібліотечні послуги.

Творчі стосунки бібліотека ім. М. Светлова підтримує з клубом «Зоря». Робітники клубу “Зоря” використовують можливості Інтернет центру бібліотеки ім. М. Светлова під час підготовки культурно-масових заходів. Бібліотечні працівники для них проводять тренінги комп'ютерної грамотності, консультації. Підготовлено сумісні заходи: вертеп «Ми прийшли вам розказати про чудову новину», інформаційний калейдоскоп «Україна Соборна», усний журнал «Весь світ в долонях» тощо.

З січня 2012 року партнером став і ДНЗ №15 «Веснянка». В їх обличчі бібліотека отримала і надійних партнерів, і нових читачів, як дорослих, так і самих маленьких мешканців громади. Разом з вихователем діти старшої групи відвідують мультсалон «Усмішка», де можна не тільки дивитися мультфільми, а й пізнати багато

корисного: віртуальна подорож «Великобританія – батьківщина англійської мови», літературний ранок «Казкова дивина», уроки безпеки «Хай дитина знає кожна — жартувати з вогнем не можна!», «Будь уважним на дорозі», голосне читання «Дорожня абетка для малюків», година спілкування «Добре там жити, де вміють дружити»,

А з листопада 2012 року для дітлахів діє служба «Бібліосад». Вона включає в себе пересувні читальний зал та Інтернет- центр. В 2014 році бібліотечні працівники відвідали дитячий садок 25 разів. Ефективність цієї служби така: читачів – 169, відвідувань – 930, книговидача – 3012 екземплярів. В тому ж році для дітей було підготовлені такі заходи: вікторини «Всілякі цікавинки: комахи», «Надійшла весна прекрасна, багатоцвітна, тепла, ясна», «Цікаво про свійських тварин»; голосні читання «Дбаймо про птахів», «Про птахів ми знаємо і їм ми допомагаємо», «Розповімо дітям про транспорт», «Свійські птахи»; бесіди «Що ми одягаємо, що ми взуваємо», «Країна моя – Україна»; ігри «Давайте вчити кольори», «Що росте на городі»; подорожі «Мое село з духмяними садами», «Веселі черевички», години спілкування «У світі професій», «Людей я буду любити, добро й милосердя чинити»; урок народознавства «Верба красна розквітає про Великдень сповіщає» тощо. До кожного заходу працівники бібліотеки готують презентації, відбирають мультфільми,

відео ролики за темами. Такі яскраві та інтерактивні заходи відбуваються щовівторка.

Серед пріоритетних груп користувачів і люди похилого віку. Саме для них вже більше 15 років працює жіночий клуб «Дозвілля», що відвідують 15 мешканців селища Ясногірка. Провести змістовно вільний час, почерпнути інформацію щодо формули успіху, познайомитися з цікавими людьми, продемонструвати свої вміння, здібності й таланти. Все це можливо на засіданнях клубу. Протягом року було проведено 8 заходів. На зоряній годині «Богині світового балету» прозвучали відомі імена: Уланова Г., Павлова А., Дорофеева І., Плісецька М., Писарев В. Пригадали композиторів, які пишуть музику до балету, переглянули відеоролики з популярних балетів. Багато нового дізналися з хвилинок повідомлень «10 цікавих фактів про балет».

З нагоди Всесвітнього дня поезії в бібліотеці ім. С. Светлова відбулася година поезії «На віки залишається у слові усе, що гідне шани і любові». Епіграфом заходу стали слова Л. Костенко: «Поезія – це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі». Присутні дізналися багато цікавої інформації про поетів: Л. Костенко, Т. Шевченко, М. Вороного, П. Грабовського, М. Лермонтова. Пролунали різнопланові вірші, переглянули книжкову виставку.

Сміх продовжує життя, приносить не тільки радість, але і користь. Гумористична мозаїка «Трохи сміху – всім на втіху» назвала імена таких гумористів, як П. Глазовий, С. Руданський, М. Жванецький та інші. В Інтернет-центрі переглянули відеоматеріали.

«Гламур, шарм і краса». Саме ці інтригуючі слова зібрали членів клубу на чергове засідання. Цього разу це був майстер-клас від консультантів AVON. Учасники

заходу дізнались про інновації в індустрії краси, предметно познайомились з косметичними засобами відомої компанії, отримали кваліфіковані поради і невеличкі подарунки від консультанта компанії AVON.

Вечір-портрет «Енне Бурда – жінка-легенда» повідомив багато цікаво та невідомого. Життя цієї незвичайної жінки можна було б вважати хрестоматійним прикладом того, як досягти успіху. Енне Бурда своєю кар'єрою наочно продемонструвала, що для будь-якої жінки, яка любить свою справу, відповідально ставиться до своєї роботи і прагне багато чого досягти в житті, немає нічого неможливого. «Я доведу, що чудеса можна робити своїми руками» - у цій відомій цитаті

полягає квінтесенція життя великої Енне Бурда. Вона була народжена, щоб власноруч творити чудеса і допомагати іншим робити це. У Енне Бурда є чому повчитися. Ім'я Енне Бурда стало для багатьох жінок символом стильності, оптимізму і змін на краще.

Засідання в клубі «Дозвілля» завжди проходять на одному диханні, всі залишаються задоволені.

Формування міцних ділових зв'язків для бібліотеки - процес важливий, життєво значимий. Бібліотека у великому обсязі розкриває свої можливості для населення і набуває статусу значущою, необхідної в сучасному суспільстві. Завдяки партнерам робота бібліотеки ім. М. Светлова цікава та різноманітна.